

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) [www. economy.nauka.com.ua](http://www.economy.nauka.com.ua) | № 10, 2020 | 29.10.2020 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.10.63](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.10.63)

УДК: 005.932:[332:339.14](045)

*I. А. Топалова,
к. е. н, доцент, старший науковий співробітник відділу ринкових механізмів та структур,
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАНУ
ORCID ID: 0000-0001-7845-6612*

ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

*I. Topalova,
PhD in Economics, Associate Professor,
senior research fellow of the Department of market mechanisms and structures,
Institute of market problems and economic&ecological research NAS of Ukraine*

FORMATION OF RESOURCE SUPPORT CAPACITY OF THE REGION'S ECONOMY: THEORETICAL ASPECT

Дана наукова стаття присвячена формуванню потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону. Автором визначено підходи до вивчення потенціалу регіонів (системний, ситуаційний підхід, метод аналізу потенціалу, регіональний аналіз, метод інтегрованої (багатофакторної) оцінки). Вдосконалено понятійно-категоріальний апарат регіональної економіки введенням поняття «потенціал ресурсного забезпечення економіки регіону». Визначено признаки потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону, а саме: джерела формування, галузь формування, рівні формування, масштаб розподілу, результативність використання. Сформовано етапи процесу формування потенціалу ресурсного забезпечення від виникнення ідеї до здійснення заходів щодо формування попиту та стимулювання збуту. Досліджено структуру та надано характеристику складових потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону. Подальші наукові дослідження рекомендовано здійснювати з позиції розробки теоретичних основ формування потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону.

Further socio-economic development of the regions requires new approaches to self-development and self-sufficiency of territories. One of the important ways to implement this task is the formation, completeness and ability to use the potential of resource provision, which is an important factor in building an effective regional economy. The author defines the goal as a theoretical justification for the formation of the resource potential of the region's economy, which allowed to form the following scientific provisions of this article. So, the factors of economic policy of the region are studied in the work (availability of resource potential of the region, socio-economic condition of the region, structural (infrastructural) features of the region's economy). Approaches to studying the potential of regions are determined (system, situational approach, method of potential analysis, regional analysis, method of integrated (multifactor) assessment). The conceptual and categorical apparatus of the regional economy has been improved by introducing the concept of "resource

potential of the region's economy", which means the ability of the socio-economic system (region) to transform actual resource and commodity flows into mechanisms to meet existing or emerging (rapidly changing) needs. Participants in the market process (producers, sellers, consumers) in order to solve the problem of self-development and self-sufficiency of the territory. The signs of potential of resource provision of the region's economy are determined, namely: sources of formation, branch of formation, levels of formation, scale of distribution, efficiency of use. The stages of the process of forming the potential of resource provision from the origin of the idea to the implementation of measures for the formation of demand and sales promotion (symbiosis of marketing and logistics). The structure and characteristics of the components of the potential of resource provision of the region's economy (informational, organizational-managerial, financial-economic, technical-technological, scientific-production, personnel components) are studied. As a result of self-development and self-sufficiency of territories, regional and interregional distribution of resources is carried out. We believe that further research should be carried out from the standpoint of developing theoretical foundations for the formation of the potential of resource provision for the region's economy.

Ключові слова: *ресурсне забезпечення регіону; потенціал ресурсного забезпечення; економіка регіону; саморозвиток та самозабезпечення регіонів; регіональне співробітництво; складові потенціалу ресурсного забезпечення.*

Keywords: *resource provision of the region; potential of resource provision; economy of the region; self-development and self-sufficiency of regions; regional cooperation; components of potential of resource provision.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Невід'ємною частиною функціонування соціо-економічних систем (регіонів) є їх потенціал ресурсного забезпечення. Від його наявності, повноти наповнення та можливості використання залежить подальше функціонування регіонів та їх ефективна економіка. Саме питанням формування потенціалу ресурсного забезпечення, його особливостям та можливостям ефективного використання у економіці регіонів України присвячено дану наукову статтю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття.

Наукові напрацювання щодо використання природно-ресурсного потенціалу здійснювали такі вітчизняні науковці, як: В. Бондаренко, В. Голян, А. Кич, І. Вахович, А. Неживенко, А. Якімчук, Я. Олійник, М. Хвесик, Л. Черчик та ін. Потенціал ресурсного забезпечення регіону розглядається такими вченими, як: А. Мельник, О. Берданова, О. Бобровська, О. Оболенський, А. Васіна, М. Гедз, Т. Безверхнюх, А. Чорна, М. Французова, М. Орлатий, С. Романюк, І. Дегтярьова, В. Бабаєв, М. Новікова.

Значна увага науковців приділяється сталому розвитку регіонів завдяки використанню природно-ресурсного потенціалу. Однак, не вирішеними постають питання прирощення та раціонального використання потенціалу ресурсного забезпечення регіонів України з позицій: продовольчої та товарної безпеки регіонів; самозабезпечення та саморозвитку регіонів; економічної незалежності регіонів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Метою даної статті є теоретичне обґрунтування формування потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону. Дана мета сформувала такі завдання:

- дослідити фактори економічної політики регіону;
- визначити підходи до вивчення потенціалу регіонів;
- вдосконалити понятійно-категоріальний апарат регіональної економіки шляхом введення поняття «потенціал ресурсного забезпечення економіки регіону»;
- визначити признаки потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону;
- сформувати етапи процесу формування потенціалу ресурсного забезпечення;
- дослідити структуру та надати характеристику складових потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

В умовах регіонального співробітництва щодо відтворення ресурсного потенціалу, виробництва продукції та товарообміну, важливу роль відіграють питання формування регіональної економічної політики. Будь-яка соціально-економічна система (регіон) формує свій вектор розвитку. Визначмо основні фактори економічної політики регіону(ів):

1. Наявність ресурсного потенціалу регіону.
2. Соціально-економічний стан регіону(ів).
3. Структурні (інфраструктурні) особливості економіки регіону.

Саме дослідженню першого фактору «Наявність ресурсного потенціалу регіону» присвячено дану наукову роботу, який є одним з найважливіших при діагностиці стану регіональної економіки.

Поняття «потенціал» взагалі відображає здібності та можливості, які мають проявлятися у визначених умовах. Дана категорія узагальнює собою одночасно декілька рівнів відносин та взаємозв'язків у рамках просторових та часових характеристик, а саме:

- являє собою сукупність властивостей, які були накоплені системою та дозволяють функціонувати та розвиватись;

- дозволяє виявити резерв системи шляхом аналізу реалізованих та нереалізованих можливостей (при чому нереалізовані можливості призведуть до зниження ефективності функціонування системи або явища);

- потенціал має в собі значні елементи майбутнього розвитку.

Під **потенціалом** будемо розуміти сукупні можливості та спроможності соціо-економічної системи (регіону), які реалізуються при наявності ресурсно-сировинної бази.

Ресурси є основою потенціалу, тому необхідним є їх значний набір, який бере участь у важливих процесах для забезпечення подальшого конкурентоспроможного функціонування соціо-економічної системи (регіону) на засадах самозабезпечення та саморозвитку.

Багаторівневий потенціал регіонів можливо проаналізувати завдяки таким підходам (табл. 1).

Потенціал ресурсного забезпечення економіки регіону можливо інтерпретувати як можливість соціо-економічної системи (регіону) трансформувати фактичний порядок речей у новий стан для задоволення існуючих або виникаючих потреб усіх його учасників.

Таблиця 1.
Підходи щодо визначення потенціалу регіону

Підхід	Опис
Системний	Дозволяє побачити об'єкт як цілісне явище, яке має сукупність складовий та підсистем, при виявленні усіх зв'язків та властивостей всередині об'єкту, для оцінки розвитку наявного ресурсного потенціалу регіону
Ситуаційний	Дозволяє використовувати процедури розгляду та вивчення рівня ресурсного потенціалу на основі соціально-економічного стану регіону(ів) або країни
Метод аналізу потенціалу	Дозволяє оцінити рівень ресурсного потенціалу регіону на основі елементної та комплексної оцінки. Дана оцінка дозволяє розрахувати рейтинги на основі показників, які були відібрані для даного дослідження, що дозволить виявити внутрішні проблеми у регіональному розвитку. Після чого здійснюється ранжування цих рейтингів та здійснення комплексної оцінки, що дозволить здійснювати регіональні та міжрегіональні співставлення в рамках країни
Регіональний аналіз	Дозволяє виявити напрями розвитку регіонів на основі дослідження територіальних особливостей (наявність регіональних галузей або секторів)
Метод інтегрованої (багатофакторної) оцінки	Дозволяє здійснювати відбір часткових показників, які задовольняють таким критеріям: всебічно характеризують розвиток регіону; не залежать один від одного (коефіцієнти кореляції між парами зводяться до мінімуму); усі показники приведені у порівняльні форми.

Джерело: розробка автора

Сучасні вчені розглядають ресурсний потенціал сталого, збалансованого розвитку території регіонів як системну сукупність ресурсів, яка приймає участь у створенні умов динамічної збалансованості параметрів процесів розвитку, забезпечує внутрішню стабільну рівновагу, раціонально співвідносить обсяги використання ресурсів заради досягнення цілей переходу до сталого збалансованого розвитку [1]. На відміну від попереднього автору, інші вважають, що поняття «ресурсний потенціал» дещо ширше ніж поняття «ресурси». Так, під ресурсним потенціалом розуміють суму потенціалів окремих видів природних ресурсів незалежно від характеру їх використання. Ресурсний потенціал визначається сукупністю усіх видів ресурсів, які відомі сьогодні, а використання яких у майбутньому технічно можливе [2]. Особливу роль в структурі сукупного потенціалу відіграє природно-ресурсний потенціал, який є визначальним чинником формування спеціалізації економіки країни та її регіонів [3].

Отже, дослідивши наукові погляди деяких авторів, вважаємо, що вони не мають єдиного погляду на дане питання. Тому, вважаємо за необхідне надати авторське визначення поняття «потенціал ресурсного забезпечення економіки регіону».

Потенціал ресурсного забезпечення економіки регіону - це можливість соціо-економічної системи (регіону) трансформувати фактичні ресурсно-сировинні та товарні потоки у механізми для задоволення існуючих або виникаючих (швидко змінних) потреб учасників ринкового процесу (виробників, продавців, споживачів) з метою вирішення проблеми саморозвитку та самозабезпечення території.

У той же час ефективне використання потенціалу ресурсного забезпечення дозволяє перейти від скритої можливості до явної реальності. Вважаємо що, для ефективного управління потенціалом ресурсного забезпечення необхідно отримувати сучасну та актуальну інформацію про усі компоненти, їх динаміку, трансформаційні та якісні зміни, систему взаємовідносин та взаємозв'язків. Розглянемо функції, які притаманні потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону у табл. 2.

Процес формування потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону включає у себе велику кількість етапів:

- виникнення ідеї;
- формування, накопичення та можливість ефективного використання ресурсно-сировинної бази;
- відтворення ресурсно-сировинної бази;

Таблиця 2.

Признаки потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону

Джерела формування	Наукові інститути та продукт їх діяльності - фундаментальна наука, наукоємні організації, техніко-технологічне забезпечення, виробничо-промислові підприємства, сільськогосподарські підприємства, торговельно-виробничі підприємства, оптові ринки, спеціалізовані логістичні центри, дистриб'ютори та посередницькі підприємства
Галузь формування	Прикладні та фундаментальні дослідження
Рівні формування	Макро-, мезо, мікрорівні
Масштаб розподілу	Локальний, галузевий, регіональний, міжрегіональний, національний, міжнародний
Результативність використання	Інноваційна конкурентоспроможна ресурсно-сировинна та товарна база, модернізація видів транспорту та засобів транспортування, нова складська технологія та техніка, нові ринки, заходи щодо формування попиту та стимулювання збуту, нові управлінські процеси, регіональні проекти та програми, патенти та ліцензії

Джерело: розробка автора

- модернізація існуючих виробництв та створення нових підприємств по обробці ресурсів, сировини та виготовлення готової продукції;
- заохочення молоді та наукових кадрів до інноваційного розвитку регіонів;
- створення оптових логістичних ринків та спеціалізованих центрів щодо формування крупних партій, зберігання та розподілу ресурсно-сировинної бази;
- комерціалізація інноваційних методів просування ресурсно-сировинної бази на ринок;
- здійснення заходів щодо формування попиту та стимулювання збуту ресурсно-сировинної бази та товарів (симбіоз маркетингу та логістики);
- стимулювання та мотивація виробників до об'єднання (інтеграції) та до створення «цивілізованої» системи збуту на регіональних товарно-сировинних ринках;
- вдосконалення ринку транспортно-логістичних послуг;
- вдосконалення інфраструктури регіону, в т.ч. побудова більш ефективних автошляхів для здійснення вантажних перевезень;
- активізація та мотивація професійних кадрів щодо внутрішньої міграції у регіони, які більш привабливі та конкурентоспроможні серед інших.

Величина потенціалу ресурсного забезпечення регіональної економіки є параметром, який дозволяє оцінити можливості самозабезпечення та саморозвитку регіону та визначити його подальшу соціально-економічну стратегію розвитку.

Для визначення потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону необхідним є його комплексна оцінка. При чому даний потенціал є комплексним показником, який об'єднує дію деяких складових потенціалу. Розглянемо його структуру (рис. 1).

Згідно рисунку 1 дамо характеристику даних складових потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону.

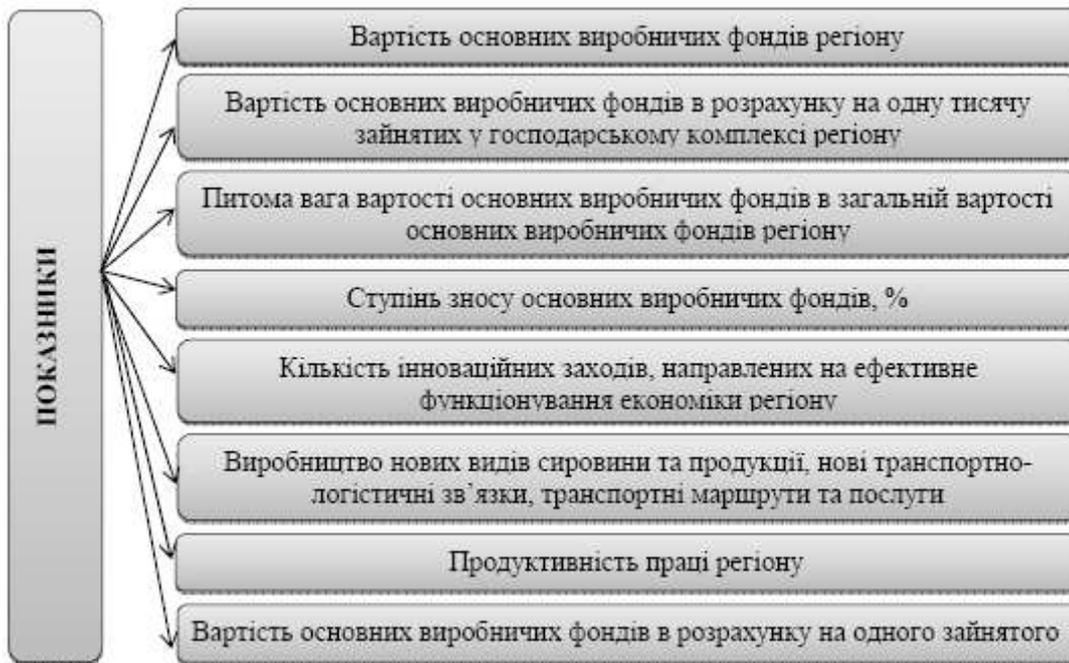
Складові «науково-виробнича» та «техніко-технологічна» мають тісний зв'язок між собою. Наявність наступних складових (інформаційна, фінансова, кадрова) обумовлено формуванням та розвитком потенціалу ресурсного забезпечення, що неможливо без організації взаємодії між ними.

Техніко-технологічну складова потенціалу ресурсного забезпечення включає: технології та їх тип; стан основних виробничих фондів; технологічне обслуговування; комп'ютерні системи (діджиталізація, цифровізація); обладнання та матеріали; систему якості; систему зберігання та обробки сировини чи ресурсів. Ця складова дозволяє генерувати останні (новітні, інноваційні) наукові та технічні ідеї з обов'язковою їх науковою, конструкторською та технологічною реалізацією у регіональну економіку.

Рис. 1. Структура потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону
Джерело: розробка автора

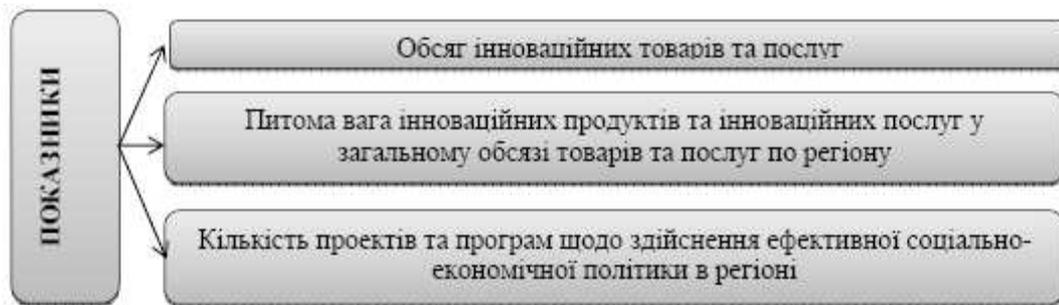
Систему показників оцінки можна представити на рис. 2.

Рис. 2. Система показників оцінки техніко-технологічної складової ресурсного забезпечення економіки регіону
Джерело: розробка автора

До науково-виробничої складової потенціалу ресурсного забезпечення відносять такі показники (рис. 3). Так, у сукупні компоненти даної складової відносять винаходи, товарні знаки, ноу-хау, а у рамках регіону – регіональні інноваційні програми та проекти.

Кадрова складова потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону характеризує забезпеченість регіону людськими ресурсами та кваліфікованими кадрами.

Рис. 3. Система показників оцінки науково-виробничої складової потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону

Джерело: розробка автора

До даної складової потенціалу слід віднести:

- чисельність працівників;
- чисельність працівників на одну тисячу населення регіону;
- питома вага кількості організацій, які мають інноваційну орієнтованість у загальній кількості підприємств регіону;
- питома вага персоналу, який зайнятий у формуванні потенціалу ресурсного забезпечення, у середньорічній чисельності зайнятих в економіці регіону;
- чисельність працівників на одну тисячу населення, яке зайняте у господарському комплексі регіону.

Особливої уваги тут заслуговує не тільки рівень кваліфікації кадрів, а й система навчання, підвищення кваліфікації, мотиваційна складова та вікова структура кадрів.

Кадровий потенціал безумовно відіграє особливе значення для регіонального соціально-економічного розвитку та повинен включати кількісну та якісну характеристики персоналу, а також його потенціальні можливості, які пов'язані з виконанням усіх функцій щодо досягнення економічного ефекту від даної діяльності.

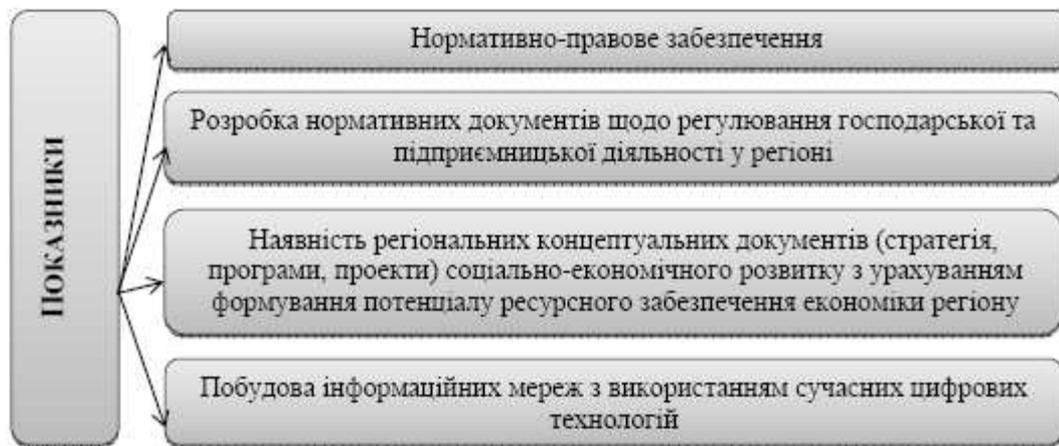
Інформаційна складова дозволяє сформуванню наявної інформаційної бази, яка буде відповідати потребам ринку, а саме:

- сучасністю;
- доступністю;
- надійністю;
- комплексністю;
- правовою коректністю;
- актуальністю, тощо.

При цьому важливим є також визначення характеристик інформаційних технологій: у проектуванні, конструюванні, технологічній підтримці, виробництві, доступі до міжнародних баз даних та мереж. Існуюча інформаційна складова повинна мати складну систему захисту. Розглянемо показники інформаційної складової (рис. 4).

Фінансово-економічна складова. Оцінити дану складову потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону стає можливим завдяки набору наступних показників:

- витрати на наукові дослідження у галузі формування регіональних ресурсно-товарних партій, їх збереження, переміщення та транспортування, інформаційне забезпечення та супровід руху ресурсів та сировини, формування регіональних зв'язків щодо співробітництва;
- інвестування у розширене виробництво та модернізацію матеріально-технічної бази регіону, розширення інфраструктури;
- витрати на технологічні та інновації в % до ВРП;
- видатки на науку та професійну освіту з регіонального бюджету;
- співвідношення державного, регіонального бюджетів та бюджетів підприємств регіону;
- частина коштів на наукові розробки та інноваційну діяльність в у загальному обсязі витрат регіону.

Рис. 4. Система показників оцінки інформаційної складової потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону

Джерело: розробка автора

Організаційно-управлінська складова характеризує управлінські процеси, які пов'язані із інноваційною, інформаційною, фінансовою діяльністю та формуванням взаємозв'язків, що супроводжує регіональну політику від планування, прийняття рішень та реалізації стратегії. Необхідним є вивчення інфраструктури регіону у вигляді системи комунікативно-інформаційних зв'язків усіх суб'єктів господарювання та їх взаємодії у інтересах даного регіону.

При управлінському впливі важливою складовою є побудова інноваційної інфраструктури регіонального розвитку. Саме завдяки інноваційній складовій можливим стає подальша трансформація (а іноді і створення) агенції по розвитку інновацій, розгалуження технопарків та індустріальних парків у регіоні, регіональні фонди фінансування інновацій, що безумовно є необхідними складовими для формування міжрегіонального співробітництва у сфері товарообігу, що у свою чергу дає можливість ресурсної, продуктової та товарної незалежності регіонів України.

У даному аспекті інфраструктурні елементи (ланки, діапазон та рівні управління) необхідно аналізувати та оцінювати. Крім того, об'єктом уваги становляться внутрішні та зовнішні, вертикальні та горизонтальні, прямі та обернені зв'язки.

Дана складова передає сучасні форми управління інноваційними регіональними процесами, що неможливо без побудови оптимальної організаційної структури та системи стратегічного та тактичного управління усіма процесами.

Отже, потенціал ресурсного забезпечення економіки регіону можливо представити наступною формулою:

$$\text{ПРЗР} = \sqrt[6]{\text{ТТ} * \text{НВ} * \text{К} * \text{І} * \text{ОУ} * \text{ФЕ}}$$

ПРЗР - потенціал ресурсного забезпечення економіки регіону;

ТТ - Техніко-технологічна складова;

НВ - Науково-виробнича складова;

К - Кадрова складова;

І - Інформаційна складова;

ОУ - Організаційно-управлінська складова;

ФЕ - Фінансово-економічна складова.

Дана формула дозволить прорахувати потенціал ресурсного забезпечення економіки регіону, тобто визначити його кількісно.

Кількісна оцінка, у свою чергу, дозволить порівнювати потенціали ресурсного забезпечення різних регіонів або країн з метою визначення більш конкурентоспроможних та конкурентоздатних.

Визначення конкурентоспроможності регіонів дозволить здійснювати регіональне та міжрегіональне балансування між ресурсно-сировинними та товарними потоками та посилити відтворення даних потоків у тих регіонах, які є більш «депресивними».

Вирішення даного питання демонструє актуальність даного дослідження та є необхідним у подальшому формуванні регіональної економіки.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок.

У ході виконання даної наукової статті досліджено фактори економічної політики регіону (наявність ресурсного потенціалу регіону, соціально-економічний стан регіону, структурні (інфраструктурні) особливості економіки регіону). Визначено підходи до вивчення потенціалу регіонів, що дозволить більш повно та системно зайнятись формуванням саме потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону.

Вдосконалено понятійно-категоріальний апарат регіональної економіки введенням поняття «потенціал ресурсного забезпечення економіки регіону», під яким будемо розуміти можливість соціально-економічної

системи (регіону) трансформувати фактичні ресурсно-сировинні та товарні потоки у механізми для задоволення існуючих або виникаючих (швидко змінних) потреб учасників ринкового процесу (виробників, продавців, споживачів) з метою вирішення проблеми саморозвитку та самозабезпечення території.

Визначено признаки потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону, що дозволить перейти від скритої можливості до явної реальності на основі отримання сучасної та актуальної інформації про усі компоненти, їх динаміку, трансформаційні та якісні зміни, систему взаємовідносин та взаємозв'язків.

Сформовано етапи процесу формування потенціалу ресурсного забезпечення, що дозволить більш повно оцінити можливості самозабезпечення та саморозвитку регіону та визначити подальшу соціально-економічну стратегію розвитку кожного регіону.

Досліджено структуру та надано характеристику складових потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону (інформаційна, організаційно-управлінська, фінансово-економічна, техніко-технологічна, науково-виробнича, кадрова складові). В результаті саморозвитку та самозабезпечення територій здійснюється регіональний та міжрегіональний розподіл ресурсів.

Отже, структурування та подальше відтворення потенціалу ресурсного забезпечення економіки регіону є складним, багатоаспектним явищем, яке потребує подальшого вивчення та вдосконалення.

Список літератури.

1. Безверхнюх Т. М. Система ресурсного забезпечення регіонального управління: концептуальні засади розбудови і механізми функціонування. Автореферат дисерт. На здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління.
2. Безверхнюх Т. М., Приходченко Л. Л., Рекаціло О. М., Сивак Т. В. Технологія розв'язання проблеми «ресурсної залежності» регіональної влади: матод. рек. К.: НАДУ, 2011. 48 с.
3. Бобровська О. Формування та відтворення потенціалу сталого розвитку території регіону. Державне управління та місцеве самоврядування, 2017, вип. 1(32). С. 54-61.
4. Гедз М. Й., Бакум І. В. Оцінка ресурсного потенціалу регіону. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2017, вип. 16, ч. 1. С. 67-70.
5. Неживенко А. П. Сукупний ресурсний потенціал: проблеми формування та використання. Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки, 2015, вип. 7. С. 607-611.
6. Бондаренко В. М. Ресурсний потенціал регіону: методологія формування та перспективи розвитку. Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2012. 400 с.
7. Орлатий М. К., Романюк С. А., Дегтярьова І. О. Ресурсний потенціал регіону: навч. посіб. К.: НАДУ, 2014. 724 с.
8. Бабасв В. М., Новікова М. М. Сучасні підходи до зберігання та нарощення ресурсного потенціалу територіальної громади. Харків. 2015. С. 198.
9. Вахович І. М., Бодак І. В. Ресурсний потенціал України та перспективи транскордонного співробітництва у сфері забезпечення продовольчої безпеки. Ефективна економіка № 8, 2014. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3270>
10. Якімчук А. Ю., Навродський Р. Л. Природо-ресурсний потенціал, як перспектива розвитку регіону. Режим доступу: http://journals.urau.ua/nvp_chntu/article/view/115506

References.

1. Bezverkhnyukh, T.M. (2009), "The system of resource provision of regional management: conceptual principles of development and mechanisms of functioning", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Odesa, Ukraine.
2. Bezverkhnyukh, T.M. Prykhodchenko, L.L. Rekatsilo, O.M. and Syvak, T.V. (2011), *Tekhnolohiya rozv'yazannya problemy «resursnoyi zalezhnosti» rehional'noyi vlady* [Technology of solving the problem of "resource dependence" of regional power], NADU, Kyiv, Ukraine.
3. Bobrovs'ka, O. (2017), "Formation and reproduction of the potential of sustainable development of the region", *Derzhavne upravlinnya ta mistseve samovryaduvannya*, vol. 1(32), pp. 54-61.
4. Hedz, M.Y. and Bakum, I.V. (2017), "Estimation of resource potential of the region", *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*, vol. 16, no.1, pp. 67-70.
5. Nezhyvenko, A.P. (2015), "Aggregate resource potential: problems of formation and use", *Mykolayivs'kyu natsional'nyu universytet im. V.O. Sukhomlyns'koho. Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*, vol. 7, pp. 607-611.
6. Bondarenko, V.M. (2012), *Resursnyy potentsial rehionu: metodolohiya formuvannya ta perspektyvy rozvytku* [Resource potential of the region: methodology of formation and prospects of development], Merk'yuri-Podillya, Vinnytsya, Ukraine.
7. Orlatyy, M.K. Romanyuk, S.A. and Dehtyar'ova, I.O. (2014), *Resursnyy potentsial rehionu: navch. posib* [Resource potential of the region: textbook], NADU, Kyiv, Ukraine.
8. Babayev, V.M. and Novikova, M.M. (2015), *Suchasni pidkhody do zberihannya ta naroshchennya resursnoho potentsialu terytorial'noyi hromady* [Modern approaches to storage and increase of resource potential of territorial community], Kharkiv, Ukraine.

9. Vakhovych, I.M. and Bodak, I.V. (2014), "Resource potential of Ukraine and prospects of cross-border cooperation in the field of food security", *Efektivna ekonomika*, vol. 8, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3270> (Accessed 10 Oct 2020).

10. Yakimchuk, A.YU. and Navrods'kyy, R.L. (2017), "Natural resource potential as a perspective of the region development", available at: http://journals.uran.ua/nvp_chntu/article/view/115506 (Accessed 10 Oct 2020).

Стаття надійшла до редакції 19.10.2020 р.